REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Tergul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 220. Brașov, Miercurĭ 4 (17) Octomvrie. 1900.

Un semn al timpului.

Numai de curênd foile guvernamentale au asigurat din nou, că nouele alegerĭ dietale nu se vor face anul acesta, ci după încheierea sesiunei ultime a dietei actuale, adecă în vara anului 1901. Până atuncĭ nicĭ că se póte prevedé câte aparațiunĭ ciudate va mai scóte la lumină agitațiunea electorală, ce o fac diferitele grupurĭ și partide maghiare pentru a ocupa teren cât mai mare în folosul lor și al nisuințelor lor șoviniste de tóte nuanțele.

De-ocamdată vedem dintr'un cas petrecut în comitatul vecin sĕcuesc Treiscaune, că agitațiunea electorală a prins teren și în congregațiile comitatense. Credem, că nu greșim décă judecăm din acest punct de privire cea mai nouă hotărîre, ce a luat'o ḑilele aceste congregația din Sepsi-St.-Georgiu de-a petiționa la dietă, ca delăturându-se legea de naționalitate dela 1868, sĕ se aducă o nouă lege, prin care sĕ se impună folosirea esclusivă a limbei maghiare din partea tuturor autorităților administrative. Acésta vré sĕ ḑică scurt și cuprinḑĕtor, că Sĕcuii din comitatul vecin se declară pentru continuarea hotărîtă a direcțiunei politice esterne șoviniste sub tóte formele violente, în carĭ se manifestase în era lui Banffy.

Se scie, că grupul acelora din majoritate, carĭ dimpreună cu Banffy fac pe malcontenții, imputând direcțiunei politicei a guvernului Szell tocmai că ar umbla sĕ desbrace politica șovinistă maghiară de caracterul ei violent, ațîță mereu massele maghiare în scris și prin graiŭ viu spunêndu-le, că, décă se va părăsi tactica violenței, maghiarismul va fi amenințat cu peire din tóte părțile de cătră naționalitățile, carĭ se vor vedé încuragiate a năvăli cu nouă putere asupra luĭ.

Tema acésta se variază ḑilnic în tóte chipurile prin foile malcontenților banffyștĭ și prin acelea ale aliaților lor din grupul oposițional dela „Egyetertes“. Patria și maghiarismul, sunt după aceste foi, necontenit în pericol de a-se prăpădi din causa „puținei energii“, ce o desfășură guvernul actual.

Vĕḑurăm până unde merge agitațiunea acésta, din miserabilul rol, ce l'a jucat fóia banffystă „Magyar Szó“ în casul dela Corniareva. De aceea ne-am și ḑis îndată-ce am aflat despre hotărîrea Sĕcuilor dela Sepsi-St.-Georgiu, că acésta mână apa pe móra celor dela „Magyar Szó“. Și 'ntr'adevĕr, primind aḑi numĕrul mai nouă al acestei foi, ne-am putut convinge de fapt, că presupunerea nóstră a fost basată.

Hotărîrea congregației din Treiscaune o esplică amintita fóiă așa, că Sĕcuii timp de treĭ ḑecĭ și ḑoi de anĭ n'au vĕḑut un pericul în legea de naționalitate, fiind-că se simțeau liniștiți cu modul și spiritul în care se manua acea lege. Dér acum o consideră periculósă, fiind-că nu mai e Banffy la putere, „Acum când Sașii se obrăznicesc pe față și când Valahii își continuă lucrarea de sobolĭ neconturbațĭ, se deșteptă în sînul Sĕcuilor instinctul de proprie conservare și ei cer schimbarea legii“.

Cunóscem bine care a fost și este sentimentul Maghiarilor ardelenĭ și în deosebĭ al Sĕcuilor în ce privesce naționalitățile conlocuitóre. Ei au fost întotdéuna cei învăpăiațĭ părtinitorĭ ai politicei forței brutale față cu ele, ce-a ce încă înainte cu aprópe trei-ḑecĭ de anĭ făcuse pe contele Andrassy sĕ declare, că numai din causa Maghiaro-Sĕcuilor ardelenĭ nu se póte afla un *modus vivendi* cu Românii.

Este esplicabilă dér din punct de vedere psihologic pornirea până la turbare intolerantă, ce se manifestă în amintita hotărîre a Congregației sĕcuescĭ. Ceea-ce ni-se pare însĕ cu deosebire remarcabil, este tactica de agitațiune șovinistă, ce se esprimă în acéstă hotărîre tocmai în momentele de față.

Trucul, ce vréu sĕ-l jóce cei dela Sepsi-St. Georgiu cu circulara lor cătră tóte municipiile pentru sprijinirea acțiunei șovinismului violent, acésta „văetare“, este în adevĕr, cum ḑice fóia banffystă, un semn al timpului.

Din Caraș-Severin.

(Casul dela Corniareva și congregația.)

Estras din procesul verbal al congregațiunei ordinare a comitatului Caraș.-Severin din 10 Oct. a. c. și ḑilele următóre.

Nr. 722. adunarea gen.
1900.

Vicespanul comitatului Carol Fialka avênd în vedere, că cele întêmplate în 30 Septemvrie 1900 la Corniareva din partea mai multor foi, ce apar în Budapesta — și între acestea „Magyar Szó“ în nr. 215 sub titlul: „Urmașii lui Iancu“, — au fost descrise în astfel de colorĭ, ca și cum ele ar fi fost de natură revoluționară, îndreptate în contra integrității țerii și a locuitorilor maghiarĭ:

— își ține de datorință din partea sa a lua posițiă și a da espresiune scandalisărei sale față cu aceste acusațiunĭ cu totul nebasate și desmințite prin datele cercetării sĕvîrșite, — o face cu atât mai vîrtos, deóre-ce astfel de calumnii nebasate sunt potrivite în tóte privințele de-a vătĕma în modul cel mai grav sentimentul poporațiunei române a acestui comitat dovedit întot-déuna ca patriotic, de altă parte de-a nimici pacea, ce a esistat până acum între naționalitățĭ în acest comitat.

Pe basa acésta rógă pe onoratul comitet administrativ, ca sĕ ia posițiă față cu aceste publicatiunĭ ḑiaristice și sĕ îngrijéscă a-se aduce la publicitate hotărîrea sa.

Raportul presentat de vice-șpanul comitatului, comitetul administrativ îl primesce unanim și împreună cu primirea propunerilor făcute de membrii congregațiunei d-l Coriolan Bredicean și d-l Dr. Isidor Pop privitóre la respingerea suspițiunilor vătĕmătóre pentru poporul român din comitat, se aduce următorul

Conclus:

Congregația comitatului Caraș-Severin respinge cu indignațiune acusațiunea esprimată prin singuraticele ḑiare cuotidiane din Budapesta din incidentul celor întêmplate la Corniareva în 30 Septemvrie 1900, susținêndu-se, că acea turburare (dela Corniareva. — trad.) a ordinei și-ar avé motivele sale în sentimentele nepatriotice și infidele ale locuitorilor românĭ ai comitatului.

Și pe când își ține de datorință morală a-și ridica cuvêntul de protestare contra acésta, dă tot-odată espresiune speranței, că raportul pacînic frățesc ce esistă împrumutat între poporațiunea comitatului și se baséză pe stima, iubirea și cinstea reciprocă, astfel de suspițiunĭ nedemne și fără nicĭ o basă nu vor isbuti a-l turbura.

După acéstă declarațiune, congregațiunea îndrumă pe vice-șpanul comitatului:

1) Ca conclusul de față sĕ-l aducă la cunoscința publică pe cale ḑiaristică.

2) Ca ḑiarele, carĭ vor publica aceste comunicate, sĕ se trimită și comunei Corniareva fiind cea mai deaprópe interesată în causă, ca prin asta sĕ i-se dea ocasiune comunei calumniate de a-și căuta satisfacțiă prin intentare de proces de presă și de-a erua pe autorul articulului calumniator.

3) In fine, pentru a pedepsi pe autorĭ, sĕ atragă atențiunea procuraturei competente asupra delictului de agitațiune, ce de fapt esistă în acei articulĭ în contra naționalității române.

Notat de:
Issekutz Aurel,
protonotar comitatens.

Nr. 723.—1900.

Coriolan Bredicean, membru al comitetului comitatens, face următórea propunere:

Intru cât cu ocasiunea cercetărei pornite în afacerea celor întêmplate în 30 Septemvrie 1900 la Corniareva s'ar ivi semnele bănuelei tradărei de patriă, în casul acesta sĕ se pună la cale pentru statorirea aceluia o cercetare, la a cărei îndeplinire lângă vicespanul comitatului, séu a locțiitorului acestuia, sĕ fiă învitat ca bărbat de încredere un membru al congregațiunei de naționalitate română.

Conclus.

Propunerea membrului congregațiunei Coriolan Bredicean se primesce cu unanimitate.

Despre acésta vicespanul comitatului se încunosciințéză spre scire și acomodare corĕspunḑĕtóre.

Notat de:
Issekutz Aurel,
protonotar comitatens.

Nr. 724.—1900.

Membrul congregațiunei *Dr. Cornel Jurca* amintesce de articulul publicat sub titlul: „Furtul de dinamită dela Cavaran“ în nr. 274 al fóiei „Friss Ujság“, ce apare în Budapesta, care suspiționéză pe locuitorii românĭ cu rĕsvrătire, a cărei țîntă în secret ar voi sĕ nimicéscă prin dinamită pe aceia, carĭ stau în calea lor, a lua cu forța pămêntul dela ei. Rógă pe membrii congregațiunei sĕ se pronunțe în privința acestei acusațiunĭ nebasate.

La acéstă observare, după lămuririle date de vicespanul comitatului în meritul cestiunei, se aduce cu unanimitate următorul

Conclus:

Pe basa declarărei vicespanului comitatului privitor la atentatul cu dinamită din cestiune întêmplat în 27 Septemvrie a. c. că acel atentat cu dinamită a fost, după cum s'a constatat prin cercetare, îndreptat în contra șefului de gară dela Cavaran, cu scop de rĕsbunare:

se împuternicesce vicespanul ca față cu neadevĕrurile, ce s'au rĕspândit în cestiunea acésta prin cuprinsul articulului calumniator, sĕ dea le lumină publicului adevĕrata stare a lucrului.

Notat de:
Issekutz Aurel,
protonotar comitatens.

Congresul național-bisericesc.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Sibiiu, 2 Octomvrie v.

Ședința II, ținută în 2 (15) Oct. a. c.

Ședința se deschide la órele 10 a. m. Președinte: Inalt P. Sa arch. Ioan *Mețianu*.

Protocolul ședinței premergĕtóre se autentică, și se procede numai decât la verificarea deputaților.

Se verifică cu totul *79* deputațĭ. Din *archidiecesă* 28. Doi inșĭ nu șĭ-au presentat credenționalele.

Din diecesa *Aradului* se verifică de-asemenea 28 inșĭ. Unul, *Zigre*, e ales în douĕ cercurĭ, ér alegerea vicariului *Mangra* e atacată prin 2 proteste. De alt-cum părintele vicar a declarat, că *șĭ-a pierdut* credenționalul. (Ilaritate). Actul electoral se transpune comisiunei verificătóre, ce se va alege în decursul ședinței presente.

Din diecesa Caransebeșului s'au verificat cu totul 23 deputațĭ. La locul acesta amintesc, că Prea S. Sa Episcopul *Popea* nicĭ până aḑĭ n'a sosit.

Fiind majoritatea deputaților întrunită, congresul e capabil de-a lua concluse valide și se procede la constituirea biroului permanent și a diferitelor comisiunĭ. Spre scopul acesta la propunerea I. P. S. Sale se designéză o comisiă candidătóre în persónele d-lor: *Musta* archimandrit, Nic. *Zigre* și I. cav. *Pușcariu*.

La propunerea acésta păr. *Mangra* face geniala observare, că deóre-ce d-nii designațĭ pentru comisia de candidare *sunt toțĭ de-o părere*. (De ce părere și în ce causă? Rip.) propune și un element oposant, și adecă pe d-l Nic. *Oncu*. Congresul primesce și mai *esmite* din sînul sĕu și pe deputatul Part. *Cosma*. Ședința se suspendéză.

Biroul și comisiunile.

După redeschiderea ședinței, raportorul comisiei candidătóre, d-l Part. *Cosma*, propune în chipul următor:

Biroul: Din cler: Nicolae *Ivan* as. cons., Dr. Traian *Putici* protop., și N. *Pinciu* protop. Din mirenĭ: Virgil *Onițiu*, Dr. Nicolae *Vecerdea* secretar la „Albina“, Dr. *Oprean*, I. *Russu-Șirianu*, Dr. *Brădean* și Dr. *Cornean*.

Comisia verificătóre: George *Popovicĭ*, Ioan de *Preda* și Ilie *Trăilă*.

Comisia organisătóre: Dr. Ilarion *Pușcariu*, Augustin *Hamsea* și Filaret *Musta*; Mirenĭ: Partenie *Cosma*, Ioan cav. de *Pușcariu*, Vinc. *Babeș*, Dr. Nic. *Oncu*, Ales. *Mocsonyi* și Teodor cav. de *Seracin*.

Comisia bisericéscă: Ioan *Papiu*, Vasile *Mangra* şi Filip *Adam*; Mirenĭ: Dr. Liviu *Lemenyi*, Ioan de *Preda*, Eugen *Mocsonyi*, Dr. Iosif *Gall*, Petru *Corcan* şi Dr. Aurel *Novac*.

Comisia şcolară: Vasile *Voina*, Ioan Ignatie *Pap* şi George *Popovicĭ*. Mirenĭ: Mihail *Cîrlea*, Dr. Daniil P. *Barcian*, Romul *Ciorogariu*, Nicolau *Zigre*, Patriciŭ *Drăgălină* şi Ioan *Budinţan*.

Comisia financiară: Vasile *Dămian*, Dr. Ioan *Trailescu* şi Michail *Popovicĭ*. Mirenĭ: Simeon *Dămian*, Dr. Ioan *Mihu*, Michail *Velicĭ*, Paul *Rotariu*, Traian *Barzu* şi Ilie *Curăscu*.

Comisia petiţionară: Nicolae *Cristea*, Vasile *Beleş* şi Sebastian *Olariu*. Mirenĭ: Dr. I. *Fărcaş*, Dr. Vasile *Preda*, George *Feier*, Ian *Pupp*, Petru *Tisu* şi Al. *Oniţiu*.

Fundaţiunea Gojdu: Iuliu *Dan*, Voicu *Hamsea* şi Andrei *Ghidiu*. Mirenĭ: Ioan *Lengeru*, Leontin *Simonescu*, Zeno *Mocsonyi*, Petru *Truţa*, I. *Trăilă* şi I. *Budinţan*.

Congresul primesce comisiunile astfel compuse fără nicĭ o modificare.

Inalt P. S. Sa preşedintele presentéză cererile de concediu ale următorilor d-nĭ deputaţĭ: Dr. Gavr. *Cosma* pe 4 ḑile, Petru *Pipoş* pe 5 ḑile, Paul *Pop* pe întrégă durata sesiunei, Dr. *Popovicĭ* (Orşova) pe tótă durata sesiunei, tot asemenea şi Dr. Ioan *Serbu*.

Concediile cerute se acordă.

Cei doi deputaţĭ din archidiecesă, Dr. *Şenchia* şi Dr. Iancu *Meţianu* îşĭ presentéză credenţionalele, carĭ se predau comisiunei verificătóre.

Deputatul Nic. *Zigre* ales fiind în 2 locurĭ, renunţă la cercul electoral *Beliu*.

Şedinţa se încheiă la órele 12 desgnându se proxima şedinţă pe *Marţĭ* la 10 a. m.

Rap. — Rip.

O propunere sui generis. Secuii din comitatul *Treiscaune* s'au întrecut pe sine înşişĭ. In adunarea generală comitatensă ţinută ḑilele trecute în Sepsi-St.-Georgiu, câţĭ-va şoviniştĭ intoleranţĭ au presentat o propunere unică în felul ei. Se cere anume, ca cei din fruntea comitatului sĕ adreseze dietei şi guvernului câte o representaţiă, pretinḑênd *folosirea esclusivă a limbei maghiare în afacerile administraţiei comitatense respective modificarea legii de naţionalitate în sensul acesta.* Adecă se céră că precum în tóte ramificaţiile de guvernare a statului, în dietă, la justiţiă etc. limba maghiară e esclusiv dominantă, aşa sĕ fiă şi în municipii, de unde *sĕ se isgonéscă cu desĕvêrşire limbile nemaghiare.* Firesce, spre scopul acesta trebue sĕ se modifice legea de naţionalitate. Adunarea a decis în spiritul acestei propunerĭ.

Asta-i apă pe móra banffyştilor. „Magyar Szó“ îi va ridica în slavă pe Sĕcui. Sĕ vedem însĕ ce vor ḑice foile guvernului la acéstă erupţiune a înţelepciunei de stat secuescĭ.

*

„Budapester Corr.“ primesce din Sepsi-St.-Georgiu următórea telegramă: „Comitatul Treiscaune a primit în congregaţia dé tómnă ţinută erĭ cu unanimitate o propunere făcută de Dr. Stef. Bene şi soţi. In acéstă propunere se cere a-se adresa o petiţiune camerei deputaţilor, ca în locul articulului de lege 44 din 1868 sĕ se creeze o nouă lege, prin care sĕ se oblige tóte autorităţile de a folosi *numai limba oficială maghiară.* Comitatul Treiscaune se va adresa tot odată la celelalte municipii, cerênd sĕ sprijinéscă petiţiunea acésta“.

Memorandul Mohamedanilor bosniacĭ. Din Constantinopol sosesce o scire interesantă, care a produs óre-care sensaţiă în cercurile politice din Viena şi Budapesta. Anume Mohamedanii din Bosnia şi Herţegovina vĕḑênd, că plângerile lor n'au fost ascultate nicĭ la Viena, nicĭ la Constantinopol, s'au decis sĕ se adreseze guvernelor europene printr'un Memorand. Un comitet de Mohamedanĭ anume ales pentru a lucra în interesul causei mohamedane, a primit mulţime de adrese nu numai dela cei din Bosnia, ci şi din Albania şi Constantinopol, ca sĕ pregătéscă Memorandul din cestiune.

Din Camera română.

Şedinţa dela 29 Sept. n.

D-l ***Lupu Kostache***, raportor, dă cetire raportului şi proiectului de lege pentru cedarea pe timp de 12 anĭ şi 7 lunĭ a venitului monopolului hârtiei de ţigaretă către un consorţiu în schimbul unui adaus de 15 milióne.

D-l ***G. D. Pallade*** cere unele lămurirĭ asupra situaţiei financiare.

D-l ***P. P. Carp***, *prim ministru şi ministru de finance* constată, că pentru prima óră d-l Pallade se folosesce de un esemplu dat de d-l prim-ministru (aplause). Spune, că d-l Pallade e în mĕsură a cunósce situaţiunea financiară. Acésta stă astfel, fără de a învinui pe cineva:

Când a căḑut guvernul Catargiu au venit liberalii la putere, cu intenţiunea sinceră de a face economii. Se crede, că împrejurările au fost mai tarĭ decât voinţa guvernului liberal, care a atins tóte reservele ca ceea a cassei de amortisare şi a urcat budgetul în mod simţitor.

Inţeleg urcarea budgetului, când sunt nevoi strîngĕtóre, dér noi am avut un budget extra-ordinar, aşa că urcarea budgetului nu se esplică bine. Liberalii apoi n'au căutat sĕ se consolideze cheltuelile extraordinare şi s'au folosit de bonurĭ de tesaur. Greşéla acésta s'a plătit scump.

S'a întêmplat un an desastruos; pe de o parte s'a ivit un gol în resursele statului; a trebuit sĕ se contracteze un împrumut în împrejurărĭ grele pentru a consolida datoria flotantă.

In urma acestui împrumut ne aflăm faţă de două greutăţĭ: ne aflăm faţă de imposibilitatea de a ne împrumuta sub orĭ-ce formă, ér suma, care se credea îndestulătóre, a fost evaluată prea jos. Deficitul era de 42 milióne, el a fost redus la 34 milióne. Imprumutul de 175 milióne a dat 156 milióne efectiv. Cu acéstă sumă s'au acoperit bonurile de tezaur, o anuitate, lucrărĭ în curs de esecuţiune şi altele rĕmănând neacoperite 42—43 milióne.

Situaţia e tristă, dér va forma un învĕţământ, care ne va scóte din optimismul nostru; ochii tuturor sunt deschişĭ.

Trebue sĕ acoperim cele 43 milióne fără împrumut. Pentru acésta avem 15 milióne dela hârtia de ţigaretă. Sunt propunerĭ pentru marĭ concesiunĭ de petrol, făcute de 3 marĭ societăţĭ. Nu cunosc încă bine condiţiunile. Acestea ne vor da vr'o 10 milióne de francĭ. Ne trebuesc încă 18 milióne.

Declară că e gata a primi orĭ-ce propunere. De-ocamdată sunt trei propunerĭ: desfacerea flotei comerciale, pe care o avem, ceea ce ar da 6 milióne. Sunt cererĭ de concesiunĭ de pădurĭ, carĭ ar da 3—4 milióne.

Capitalul de acţiunĭ dela Banca Naţională ce le posede statul se pune asemenea în perspectivă. S'au făcut tratărĭ cu Banca Naţională, care însĕ nu s'a dovedit recunoscĕtóre.

Crede că, décă se va putea folosi de capitalul Băncii, prin înţelegere folositóre, va preferi acésta, décă nu va consimţi Banca, vom veni înaintea Camerei.

Décă aveţĭ alte mijlóce, carĭ în situaţia actuală sĕ ne scótă din strîmtóre, le primesc. Acestea se referă la lichidarea trecutului.

Ce facem cu viitorul? Pe viitor trebue sĕ plătim, nu numai budgetul ordinar, ci sĕ satisfacem necesităţile economice ale acestui stat. Budgetul e de 238 milióne. Faţă de aceste 238 milióne nu avem de cât 220 milióne veniturĭ reale.

Décă vom merge cu budgetul înainte, vom avé deficite nouĕ şi peste 4 anĭ vom fi într'o adevĕrată situaţiă desperată, findcă nu vom avé resursele, pe carĭ le avem acum şi singur falimentul e mijlocul de a eşi din impas.

Sunt mijlóce de a urca veniturile statului cu 7—8 milióne. Trebue sĕ scădem din budget 11 milióne cheltuelĭ estra-ordinare. Nu putem sĕ ne facem budgetul de cât cu resurse de 222 milióne. Cum venim dela 238 la 222 milióne? Se vor face reducerĭ la funcţionarĭ, la lefuri (aplause) şi altele, dér tóte acestea nu vor da economiile necesare.

Schimbând organisarea statului póte am puté reduce budgetul. In ministerul de interne se observă micimea comunei; acésta are ca efect, că comuna nu este un organ administrativ, ci un organ al proprietarului teritorial. Făcênd comuna mare putem simplifica administraţia, administraţia se va puté face direct între prefect şi primar, instanţa mijlocie va fi numai o instanţă de inspecţie. Proiectul e în studiu la ministerul de interne.

Se va puté face o economie de 15 milióne. Mai este în studiŭ monopolul crişmelor în comunele rurale (aplause). Obţinem un resultat economic moral şi o mare economie, care va permite statului sĕ pună în sarcina comunelor séu şcóla rurală, séu parochiele, în tot casul sunt 5 milióne, cu carĭ se descarcă statul pe séma comunelor.

Promit o economie de 1—2 mil. la finanţe. Trebuesc făcute economii şi la celelalte ministere şi se póte ajunge la economii de 12—13 milióne. Astfel putem avé câte un escedent normal real de câte 5 milióne şi în 3—4 anĭ putem inspira încredere şi consolida datoria de 175 milióne.

Acesta e planul nostru, restul, e trébă d-vóstră (aplause prelungite).

D-l ***G. D. Pallade*** declară, că nu va aluneca pe terenul polemicei, vroind sĕ uite trecutul şi sĕ se ocupe numai de actualitate.

Ḑice, că d-l ministru de finanţe, căutând sĕ lichideze deficitul de 43 milióne, a trecut cu vederea deficitul în perspectivă, fiind-că încassările anului curent ne dau ideia unui óre-care deficit, care trebue preîntêmpinat. Se felicită de puţinul optimism şi de îngrijirea d-lui ministru de finance. D-sa constată, că la lefurĭ nu s'au făcut economii. Crede, că funcţiunile nu s'au creat numai unde era absolut nevoiă şi lefurile nu s'au fixat pretutindenĭ după muncă. Nu trebue sĕ ne atingem de budget cu o mână fricósă, fiind-că se póte reduce mult dela funcţiunĭ.

Ḑice că a creḑut, că guvernul va veni chiar în sesiunea estraordinară cu mĕsurĭ pentru împuţinarea cheltuelilor budgetare. N'a fost nicĭ-odată un moment mai favorabil ca acum de a lua mĕsurĭ nepopulare ca reducerile budgetare. Este o atmosferă în ţéră propice reducerilor cu instrumentul chirurgical cel mai tăios.

Oposiţia se asociéză la reducerĭ budgetare marĭ. Voesce ca sĕ se facă reducerĭ de 18 milióne dela funcţiunĭ peste reducerile propuse de d. P. P. Carp.

Spune, că guvernul nu va avé susţinĕtorĭ mai convinşĭ ca liberalii, pentru a face economii (aplause).

Trece la proectul de lege în discuţiă şi ḑice, că acest proect trebuia adus împreună cu un budget rectificativ.

Prin proectul depus sĕ votéză cheltuelĭ pe 1901; lucrul e neplăcut, dér ce sĕ facem! Nu voesce sĕ critice acest punct. Uréză ca parlamentul român sĕ nu mai aibă asemenea proecte.

Disposiţia din § 2 stabilesce un fel de tovărăşie afară de dobânda de 10 la sută şi obligă pe guvern a presenta consorţului o dare de sémă de veniturĭ. Este un început de amestec în administrarea finanţelor nóstre şi îngrijesce pe orator mai cu sémă pentru timpul când va veni scadenţa împrumutului de 175 milióne. Condiţia e umilitóre şi strică creditului statului.

Urméză replica ministrului de finanţe şi discursul d-lui T. Ionescu.

Din Bucovina.

Mişcarea electorală.

In sînul fraţilor noştri din Bucovina, aderenţĭ ai partidului poporal naţional, e fórte viuă mişcarea în ajunul alegerilor pentru parlamentul central. Am amintit într'unul din numerii trecuţĭ, că tocmai acum a început sĕ se organiseze partidul poporal naţional în districte, ţinêndu-se adunărĭ la carĭ participă bărbaţii de încredere ai alegĕtorilor românĭ.

In 9 Octomvrie n. s'a ţinut o adunare de felul acesta în *Gurahomorului*, la care au participat 40 de representanţĭ. Adunarea a luat în unanimitate hotărîrea de a oferi d-lui Dr. G. *Popovicĭ* candidatura pentru curia a cincia, declarând, că are deplină încredere într'ênsul.

Altă adunare electorală s'a ţinut la 10 Oct. în *Câmpulung*, participând 45 alegĕtorĭ din ţinutul şi oraşul Câmpulung. Adunarea a enunciat prin conclus, că aprobă cu desĕvîrşire programul partidului poporal naţional şi e solidară cu acest partid, votându-i deplină încredere şi sprijin. Tot-odată participanţii declară, că se vor întrepune cu tótă puterea pentru reuşita candidatului partidului poporal naţional Dr. G. Popovicĭ.

Adunărĭ electorale s'au mai ţinut în *Dorna*, *Rădăuţĭ*, *Sirete* şi în alte locurĭ, proclamându-se cu însufleţire candidatura d-lui Dr. G. *Popoviciu*, pentru Curia a cincia. După informaţiunile „Deşteptării“, alegĕtorii sunt hotărîţĭ a pune şi pentru Curia a patra, în locul mareşalului Lupul, un contra-candidat al partidului poporal naţional, décă s'ar întêmpla sĕ fiă combătută candidatura d-lui Dr. Popovicĭ.

Vinerĭ se va ţiné adunarea cea mare de alegĕtorĭ din districtul *Rădăuţului*.

*

In fruntea numĕrului dela 14 Octomvrie „*Deşteptarea*“ publică un călduros apel către damele române din Bucovina, îndemnându-le de a stărui cu tótă influenţa de care dispun, a-se face colecte pentru ridicarea „Palatului naţional“ în Cernăuţĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 3 (16) Octomvrie.

Bancnote de 20 coróne. Se scie, că încă în cursul lunei Septemvrie s'au pus în circulaţiă nouele bancnote de 20 coróne, la carĭ monetăriile monarchiei lucrau de mult. La început — scrie „Revista Economică“ din Sibiiu — planul era sĕ se pună în circulaţiă mai întâiŭ bancnotele de 10 coróne, dér acesta s'a abandonat, din consideraţiunĭ la eventuala posibilitate de a se face înşelătorii cu ele, putênd uşor fi sedus poporul de rênd a crede, că cifra de pe ele indică 10 florinĭ. De aceea bancnote de 10 coróne vor fi puse în circulaţiă numai mai târḑiu. Nicĭ acestea însĕ şi nicĭ cele de 20 coróne n'au sĕ rĕmână permanent în circulaţiă, ci numai până când va dura cursul forţat, adecă până când banca va puté începe scomptul cu banĭ gata, cu alte cuvinte: până la regularea valutei. Atuncĭ tóte acestea se vor retrage din circulaţiă, rĕmânênd în banĭ de hârtiă, ca cea mai mică: bancnota de 50 coróne.

Têrgurĭ nouĕ pe Câmpiă. In comuna *Şermas* de pe Câmpiă (comit. Cojocnei) se vor deschide, cu autorisaţiă ministerială, următórele trei têrgurĭ de ţéră: unul în 20 Ianuarie, al doilea în 20 Aprilie, al treilea în 10 Octomvrie. Va fi şi têrg de sĕptĕmână, care se va ţiné tótă Joia. La acestea se vor vinde bucate şi alte mărfurĭ diferite, fiind tot-odată şi têrg de vite şi de porcĭ. Primul têrg de sĕptĕmână se va deschide Joi în 18 Octomvrie.—Sĕ nu uităm, că acéstă graţiă s'a dat Şermaşului cu scop de-a favorisa pe coloniştii ungurĭ deacolo şi a funda un oraş unguresc în centrul Câmpiei.

Culesul viilor în părţile ardelene e tocmai acum în curgere. In unele părţĭ s'a început în sĕptĕmâna trecută, în altele însĕ acum, cu începutul sĕptĕmânei presente. In ţinutul Orăştiei, după cum aflăm din „Bunul Econom“, strugurii sunt după calitate mulţămitorĭ, dér ca cantitate nu satisfac aşteptărilor.

Pentru masa studenţilor a contribuit d-l prof. *D. Făgărăşan* cu ocasiunea onomasticei sale 20 cor. — Esprimăm nobilului binefăcĕtor cele mai vii mulţămite: Direcţiunea şcólelor.

Insoţirea de credit sistem Raiffeisen din Ilimbav, înfiinţată cu concursul comitetului central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu, primind ḑilele acestea statutele aprobate de tribunalul reg. din Sibiiu, îşĭ va începe încurênd activitatea. Membrii înscrişĭ la însoţire ating cifra de 60.

Reuniune de înmormêntare în Căstău. Duminecă în 7 Octomvrie n. în comuna Căstău de lângă Orăştiă s'a pus temeiu la un lucru bun, spune „Bunul Econom“. D-l preot Nicolau *Andreiŭ*, în înţelegere cu ceilalţĭ fruntaşĭ ai comunei, au pregătit lucrul pentru ţinerea adunării generale de constituire a unei Reuniunĭ de înmormêntare, de esemplu ca cea dela Orăştiă; au adunat subscrierĭ de membri înainte şi s'au subscris deja peste 200 de inşĭ. Au chemat apoi dela Orăştiă pe preotul Ioan *Moţa* şi învĕţătorul Ioan *Branga*, secretarul şi cassarul Reuniunei de înmormêntere din Orăştiă, sĕ fiă şi ei de faţă şi unde e de lipsă sĕ dea desluşirĭ. S'au primit statutele întocmai ca cele dela

Orăştiă, au acelaşi taxe de 1 fl. la întrare şi 30 cr. fiă-care soţ rĕposat, — lăsând fiă-care membru din partea ce i-se cuvine, câte 5 fl. pentru formarea unui fond de reservă deosebit, care sĕ se întrebuinţeze pentru scopurĭ bisericescĭ şcolare. In comitetul Reuniunei s'au ales d-nii: Nicolae Andrei director, Vas. Simtion secretar, d-l înv. George Daniil cassar. S'a ales apoi comitetul de 12, în care au întrat şi d-nii Ilie Popovicĭ din Sibişel şi Ioan Daniil din Căstău, ambii preoţĭ, ceilalţĭ sunt dintre săteni.

Têrgul Braşovului va fi în ḑilele de 25, 26 şi 27 Octomvrie n.

Pentru calea ferată Făgăraş Braşov s'au votat ḑilele trecute 400,000 coróne din partea comitatului Făgăraş.

Rolul banilor la viitórele alegerĭ. *„Bud. Hirlap“* ocupându-se cu cestiunea acésta, ḑice: Banii vor juca rol la alegerĭ, vor domni ca pretutindenĭ, deşi legea li-au legat până la óre-care grad o marşrută la talpă. *Băncile* atât din capitală, cât şi din provincia *adună deja banĭ* pentru poliţele cu scadenţă ale domnilor candidaţĭ de deputaţĭ... In cassele partidelor nu prea sunt mulţĭ banĭ. Partida poporală nu négă, că are banĭ, dér nicĭ ea nu se laudă, că ar avé destui. Partida kossuthistă şi ugronistă chiar de s'ar lăuda că au, nu li-ar crede nimenĭ. Chiar nicĭ în cassieria partidei guvernamentale nu stau banii cu grămada... Banĭ însĕ trebue sĕ fiă! Pretensiunea acésta se aude peste tot în sînul partidei liberale. Aceeaşĭ fóiă spune, că un fost ministru a declarat categoric lui Coloman Szell: „De nu vei aduna un milion pentru alegerĭ, nu voiŭ lua posiţiă faţă c'o acţiune, care vré se provóce o schimbare în persóna ministrului de interne“.

Impĕratul german către profesorul Mommsen. Impĕratul Wilhelm a adresat din incidentul festivităţilor dela Saalburg următórea telegramă din Hamburg către Mommsen: *„Theodoro Mommseno, antiquitatum Romanorum investigatori incomparabili, praetori Sallburgensis fundamenta jaciens salutem dicit et gratias agit Guilielmus, Germanorum Imperator“*. (Lui Thedor Mommsen, incomparabilului cercetător al antiquităţilor Romanilor, îi trimite Wilhelm, împĕratul Germanilor, salutul şi mulţumirea sa cu ocasiunea punerei pietrei fundamentale a castelului dela Saalburg.) Mommsen a rĕspuns: *„Germanorum principii tam majestate quam humanitate gratias agit antiquarius Lietzelburgiensis“*. (Primului dintre Germanĭ atât prin majestate, şi prin humanitate îi aduce mulţumire antiquarul dela Charlottenburg.)

Puscĭ electrice. *Pacinotti*, renumitul inventator al inelelor electro-technice, în curênd va presenta societăţii italiene electro-technice o nouă invenţiune, anume o puşcă electrică, care nu va produce nicĭ un sunet la descărcare, va funcţiona cu o putere şi celeritate mare şi va trimite glonţul la o depărtare uriaşă. Despre noul şi modernul mijloc de extirpare a omenimei, până acum nu se cunosc alte amĕnunte. In cercurile militare acéstă invenţiune a făcut mare sensaţiă şi, după cum se scrie, Regele Italiei Victor Emanuel a dispus sĕ se facă probe cu noua armă. Décă acéstă scire se va adeveri, atuncĭ întrégă technica modernă a armei se va schimba. Şi se mai ḑică cineva, că ideia „păcii eterne“ nu înaintéză frumos după „splendida“ conferenţă de pace dela Haga?

Universitatea din Viena a conferit renumitei poete germane austriace, Maria de Ebner-Eschenbach din incidentul aniversării a 70 a a ḑilei nascerei sale, diploma de doctor în filosofiă onorar. O deputaţiă compusă din rectorul universităţii şi din decanul facultăţii filosofice s'a dus în locuinţa poetei şi i-a predat diploma, în care literata Ebner-Eschenbach e numită „cea mai mare scriitóre în limba germană, cea dintâiŭ între scriitoriĭ în viaţă din Austria“.

Teatru german în Braşov. D-l director Leo *Bauer* ne anunţă, că va da un ciclu de 20 representaţiunĭ în Braşov, cu trupa sa teatrală, începênd din sĕptĕmâna acésta, şi adecă ḑece cu păreche şi ḑece fără păreche, la carĭ se pot face abonamente în cancelaria teatrului la cassierul H. G. Hedwig, preţurile fiind pentru ḑece representaţii (cu păreche séu fără păreche) balcon 20 coróne, fotoliu 16 cor., parchet I. 12 cor., parchet II. 10 cor. şi rang I. 10 cor. Pentru tóte două-ḑecĭ de representaţiunĭ se cere preţul îndoit. Trupa este compusă din 12 actriţe şi cântăreţe şi din 12 actorĭ şi cântăreţĭ. Corul se compune din 8 domnĭ şi 8 dame. Se vor representa următórele piese aicĭ încă nejucate: „Hoffmann's Erzählungen“, „Königskinder“, „Johannisfeuer“, „Kollege Crampten“, „Maister Balzer“, „Tochter des Erasmus“, „Gretel“, „Probekandidat“, „Leben“, „Der Staar“, „Fröschweiler“, „Der Hochzeitstag“, „Ewige Liebe“, „Jugend“, „Tugendhof“, „Herr im Hause“, „Mädchentraum“, „Der wilde Rittmeister“, „Der Vielgeprüfte“, „Hochzeitsfreuden“, „Im Exil“, „Zwei Eisen im Feuer“, „Das Nachtlager des Corvins“, „Onkel Toni“, „Die 3. Eskadron“, „Wiener Blutt“.

Din Chichinda mare se anunţă, că redactorul fóiei germane „Grosskikindaer Zeitung“, Arthur Korn, fiind-că într'un şir de articolĭ a încercat sĕ dovedéscă, că numirea „Offenpest“ pentru Budapesta este îndreptăţită, a fost condamnat pentru publicarea de articolĭ politicĭ fără a fi depus cauţiune, la o amendă de 50 coróne. De când este politică şi aceea de a vorbi de numirile istorice ale oraşului?

Vindecarea tuberculosei prin operaţiune. Un cas aprópe de necreḑut comunică „Tribuna“ din Roma. Profesorul *Mallo* din Madrid şi mai mulţĭ medicĭ au făcut o operaţiune la soţia contra-admiralului *Terry*, care e bolnavă de tuberculosă. I-au deschis coşul pieptului, au făcut liberă plămâna atacată şi au căutat părţile cu baccili de tuberculosă. Pe acestea şi cavarnele le-au cauterisat, apoi au întrodus o aşa numită ţévă dren. Puţine ḑile după operaţiune bolnava s'a făcut mai bine şi starea ei este acum atât de sătisfăcĕtóre, încât după părerea medicilor se va reînsănĕtoşa pe deplin. Casul pare de necreḑut şi este ceva unic în analele sciinţei medicale.

O coloniă de vegetarianĭ. Şépte sute mile englese spre sud dela Guinea nouă se află insula Tagula, care a fost colonisată înainte cu ḑece anĭ de vre-o 70 ómenĭ conduşĭ de un preot metodist cu numele James Rewlin. Coloniştii aceştia, se ḑice, s'au despărţit de către „omenimea inmorală“ şi au devenit vegetarianĭ, ca sĕ pótă trăi conform legei creştinescĭ. Colonia vegetariană se sporesce ḑilnic şi cu deosebire prin aderenţĭ de prin Anglia, Australia şi America.

Principe anarchist. In Paris este căutat tocmai acum un principe, care a atras asupră-şĭ atenţiunea autorităţilor prin activitatea sa literară cu tendinţă anarchistă. El este principele rusesc *Fedorov-Ucrainov*, născut la 1851. A fost espulsat din Rusia din cause politice, ceea-ce l'a făcut sĕ se arunce în braţele anarchismului.

Andrée. Sunt câte-va sĕptĕmânĭ de când lumea a fost alarmată cu diferite versiunĭ, că s'ar fi aflat o „boia“, trimisă de aeronautul Andrée. Acum o nouă versiune a pornit din Chicago. Un anumit Mr. Knappen s'a reîntors de curênd dintr'o călĕtoriă lungă dela Polul nordic. Mr. Knappen ḑice, că lui i-ar fi povestit nisce eschimoşĭ, că înainte cu doi anĭ ar fi vĕḑut descinḑênd pe ţĕrmul nord-ostic al golfului Hudson o luntre „cerescă“. Locuitorii sĕlbaticĭ însĕ au omorît pe ómenii de rassa albă, carĭ se aflau în acea luntre. Mr. Knappen crede, că luntrea „cerescă“ de carĭ vorbesc eschimoşii, ar fi fost balonul lui Andrée.

Urmările unui vis. Din München se scrie, că ḑilele trecute a sosit la gara de acolo un amploiat dela căile ferate şi a rĕmas peste nópte într'o odaie din edificiul gării. Călĕtorul era sdrobit de drum şi cât ce s'a pus în pat, a adormit. A visat, că lucra în gară şi trebuia sĕ se dea jos dintr'un cupeu. Nenorocitul în somn a sărit pe feréstră în stradă. Diminéţa a fost aflat jos ameţit şi greu rănit, de unde a fost transportat la spital.

Convocare.

„Despărţĕmêntul Făgăraş al Reuniunei învĕţătorilor gr. cat. din Archidiecesa din Alba Iulia şi Făgăraş“ îşĭ va ţiné adunarea generală de tómnă în 28 Octomvrie st. n. a c. în şcóla gr. cat din *Şercaia*, la care se invită toţĭ membri, On. D. preoţĭ, precum şi toţĭ binevoitorii causei şcolare.

Program: 1) Participarea în corpore la serviciul divin la 8 óre a. m.; 2) La 10 óre a. m. deschiderea şedinţei şi constatarea membrilor presenţĭ; 3) Ascultarea prelegerei practice, ţinută de înv. George Vlad, din limba română cu tóte despărţĕmintele; 4) Cetirea disertaţiunilor de membri N. Albani şi Cornel Langa; 5) Apreţiarea prelegerii şi a disertaţiunilor; 6) Cetirea procesului verbal din şedinţa trecută 7) Incassarea taxelor înscrierea de membri 8) Legitimarea prin document a achitării abonamentului curent şi restant al „Foii scolastice“; 9) Raportul preşedintelui despre adunarea generală a Reuniunii din 18—19 Sept. a. c.; 10) Raportul cassarului şi bibliotecarului; 11) Statorirea locului pentru adunarea viitóre şi designarea persónelor disertante; 12) Eventuale propunerĭ; 13) Alegerea unei comisiunĭ pentru verificarea procesului verbal; 14) Alegerea noului comitet şi a delegaţilor; 15) Inchiderea şedinţei.

Şinca-veche, 10 Octomvre 1900.

Ioan Pop, preşedinte. *George Cosma*, secretar.

Mulţămită publică.

La apelul presidiului despărţĕmêntului Făgăraş al reuniunei învĕţ. gr. cat. din Archidiecesa de Alba-Iulia şi Făgăraş publicat la 15 August a. c. On. Academia Română a binevoit a dărui pentru biblioteca numitului despărţĕmênt următórele preţióse opurĭ:

Dicţionarul limbei române de A. T. Laurian şi I. C. Massim 2 vol.; Glosariu de cuvinte române, de A. T. Laurian şi I. C. Massim; 3) Opurile lui Caiu C. Tacit de G. Muntean; 4) Comentariile lui Caiu Iuliu Cesar de D. Caian; 5) Filipicele de D. A. Laurian, 6) Istoria română de Angel Demetrescu, 7) Igiena ţĕranului de Dr. Manolescu, 8) Igiena ţĕran. de Dr. Crăinicean, 9) Sĕrbătorile la Românĭ de Sim. Fl. Marian 2 vol., 10) Vrăjĭ, farmece şi descântece de Sim. Fl. Marian, 11) Cimiliturile Românilor, de Artur Gorovei, 12) Vechile cronice moldovenescĭ, de I. Bogdan, 13) V. Alexandri de Dumitru C. Olănescu, 14) Episcopul Melchisedec, de I. Calender, 15) Discursurĭ de Recepţiune de Const. Erbicén, 16) Metropolitul Andreiŭ Baron de Şaguna de episcop. N. Popea, 17) Mihail Cogălniceanu de A. D. Xenopol, 18) Cuvênt de primire de A. Naum, 19) Trans. propr. immunis de Dr. Victor Babeş, 20) Desrobirea ţiganilor de M. Cogălniceanu 2 esempl. In total s'au trimis cărţĭ representând o valóre de 124 lei.

Pentru acest prea frumos dar, în numele întregului corp didactic din acest despărţĕmênt esprim Onor. Academii sincera mulţămită şi recunoscinţă.

Făgăraş, 4 Octomvrie 1900.

Andreiu Stroia, bibliotecar desp.

Literatură.

A apărut **„Noua Revistă Română“** pentru politică, literatură, sciinţă şi artă, Nr. 19 pe 1 Octomvrie 1900, cu următorul sumar: H. S. Chamberlain, Achille Loria, Ernst Mach, T. S. Masaryk: Opinia publică europénă şi cestiunea israelită în România (a patra serie); Em. Grigorovitza: Românismele în dialectul german al Saşilor din Transilvania; Sextil Puşcariu: In cestia diminutivelor; Radu D. Rosetti: Maestrul (nuvelă); Petru V. Haneş: Din opurile lui A. Russo „Amintirĭ“. Sim. Fl. Marian. — Gărgăunul (Din datinele şi credinţele Românilor despre insecte).

N. Iorga: Sfîrşitul unei polemicĭ. (Cei doi Spencerĭ şi alte descoperirĭ ale d-luĭ N. Basilescu“ de A. C. Cuza); Vasile Mihăilescu: Situaţia Românilor în Orient; Ilarion Puşcariu: Metropolia Românilor ortodocşĭ din Ungaria şi Transilvania; Ioan Pop Reteganul: Pilde şi sfaturĭ pentru popor.

Apoi suplimentele I şi II cuprinḑênd asemenea materie variată şi interesantă.

*

Noţiunĭ de Economia Vitelor, preţiósa scriere economică a d-lui *I. St. Furtuna*, ediţiunea *a treia* cu 137 ilustraţiunĭ şi 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privesce o bună gospodăriă, începênd dela boi, cai, oi, capre, porcĭ, măgarĭ, şi aşa pe rênd până la cel din urmă puiŭ de găină, gâscă, curcă, raţă, ba merge chiar până la ouă arătând şi acestea cum se păstréză, carĭ sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoscinţă de causă şi fórte bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România şi e aprobat de ministeriul român al cultelor şi instrucţiunei publice pentru scólele şi pentru bibliotecile poporale. Se póte procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu“ cu 2 cor. (plus 10 banĭ porto.)

ULTIME SCIRI.

Sibiiu, 16 Octomvrie. (Tel. part. a Gaz. Trans.). In şedinţa de astăḑĭ a congresului, deputatul Cosma interpeléză presidiul cu privire la renta bisericei S.-lui Nicolae din Braşov. E nemulţumit cu resolvarea acestei cestiunĭ întru cât printr'ênsa se atinge autonomia bisericei nóstre naţionale. Presidiul cere timp pentru rĕspuns.

DIVERSE.

Femeile şi bărbaţii urîţĭ. Frumósa regină a Portugaliei, Amalia, are o carte, care cuprinde o singură întrebare şi rĕspunsurile date. Intrebarea este: Póte sĕ le placă femeilor bărbaţii urîţĭ? Multe principese au rĕspuns la întrebarea acésta. Impĕrătésa Rusiei a rĕspuns: „Da. Eu cred, că sunt femei, cărora le plac bărbaţii urîţĭ — décă nu află vr'unul frumos“. Regina Margareta a Italiei a rĕspuns: „Femeia dela 15—30 anĭ iubesce pe bărbatul frumos, dela 30—50 îl admiră, dela 50 încolo îl primesce orĭ cum ar fi esteriorul bărbatului“. Rĕspunsul principesei de Battenberg este: „Mulţĭ ómenĭ urîţĭ sunt simpaticĭ. Dér totuşĭ frumos e acela, care se pórtă bine. Un bărbat, care afară de frumseţă n'are nimic, cu greu va câştiga inima unei femei“. Regina Portugaliei a scris însaşĭ o părere în cartea sa. Ea ḑice: „Curăţenia caracterului nobilitéză pe bărbat tocmai aşa ca pe femeiă. Figura cea mai de despreţuit este o esistenţă dubiă“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

Cărţi de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă. *Edit. IV corectată.* Gherla. Preţul unui es. în păreţĭ tarĭ coloraţĭ . . 35 cr. (+ 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla. Conţine peste 334 pag. Legată costă 50 cr. (+ 5 cr. porto).

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 22 cr. (+ 3 cr. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 20 cr. (+ 3 cr. porto).

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, Vul. I. de *Em. Eleftertscu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul (4 lei) . . . 1 fl. 50 cr.

De acelaşĭ autor a apărut Vol. II. cu „***Predicĭ ocasionale şi funebrale***", care se estinde pe 220 pag. şi conţine predicĭ multe pentru cununii, şi diferite ocasiunĭ (la sânţirea de biséricĭ, la instalărĭ de parochĭ, la presentarea pentru prima-óră a preotului în parochii etc. et.) Peţ. 1 fl. 70 cr.

Cuvêntărĭ bisericescĭ pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu.* Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Conţine vre-o 400 pag. Preţul (în loc de 2 fl.) prin postă . . 1 fl. 60 cr.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu.* Conţin vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predie pentru Duminecile de peste an, ompuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe.* Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicĭ pentru Duminecĭ de *Iustin Popfiu*, învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. Format mare de 500 pag. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

„***Carte de Rugăciunĭ, cererĭ şi laude***" spre folosul şi mângăierea sufletelor creştinescĭ. Conţine 201 pag.

Preţul: legat simplu . . . . . 80 b.
„ leg. în pânză . . . 1 cor. 60 b.
„ „ în piele şi aurit 3 cor. 20 b.
„ „ în catifea cu copcii şi cu cruce 7 cor. — b.

„***Pomenirea Prea on. brâu.*** al Preasântei de Dumnedeu născĕtóre, scósă din antologion sĕu mineiŭ şi tipărită cu litere". Pag. 16. Preţul 20 banĭ.

*

Cărţi pentru comercianţĭ

şi funcţionarĭ de bancă:

Idei fundamentale în economia politică de *Ioan Socaciu*, vechiŭ profesor la scólele com. r. din Braşov. Preţul 65 cr.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu.* Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe dile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 40 cr. + 3 cr. porto.)

„Curs complet de corespondenţa comercială" de *I. C. Panţu.* Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu*, prof. la şcóla comerc. superióră din loc. Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple, pe carĭ studiindu-le cu atenţiune, póte orĭ şi cine sĕ înveţe ţinerea socotelelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu.* Acéstă nouă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

*

Scrierĭ scolare.

Istoria pedagogiei de *V. Gr. Borgovan* O carte nouă şi de mare interes pentru toţĭ bărbaţii de şcólă. Preţul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul scólelor poporalĭ din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor). Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiŭ) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în şcóla poporală de *Iuliu Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catechetic pentru primii anĭ şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţĭ, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, profesor la seminariul din Blaşiu Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Gramatica limbei române, pentru şcólele inferióre, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu.* Partea I. Etimologia. *Ediţiunea II.* Preţul 50 banĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	113.85
Renta de coróne ung. 4%	90.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.50
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	89.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.—
Renta de argint austr.	96.95
Renta de hârtie austr.	96.60
Renta de aur austr.	114.15
Losurĭ din 1860.	131.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.94
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	643.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	643.—
Napoleondorĭ	19.26
Mărcĭ imperiale germane	118.05
London vista	241.80
Paris vista	96.20
Rente de coróne austr. 4%	97.20
Note italiene	90.50

Cursul pieţei Braşov.

Din 16 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.06	Vĕnd.	19.10
Argint român.	Cump.	18.80	Vĕnd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vĕnd.	19.27
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vĕnd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vĕnd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vĕnd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vĕnd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vĕnd.	101.50